

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2025

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Εξωτερικών

Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΘΕΜΑ: Κίνδυνος ματαίωσης του έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Σύμφωνα με σχετικά δημοσιεύματα στον Τύπο, στις αρχές του μήνα Μαρτίου 2025, ο φορέας υλοποίησης του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου, ΑΔΜΗΕ, φέρεται ότι προχώρησε σε διακοπή πληρωμών προς την ανάδοχο εταιρεία που υλοποιεί το έργο της πόντισης του υποθαλάσσιου καλωδίου και τις συναφείς προπαρασκευαστικές δραστηριότητες, με συνέπεια την αποχώρηση των ερευνητικών πλοίων από τα ελληνικά χωρικά ύδατα. Η εξέλιξη αυτή έχει ήδη εντείνει τις εύλογες και ισχυρές ανησυχίες για την προοπτική υλοποίησης ενός έργου με προφανή στρατηγική σημασία για τη χώρα μας.

Το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας (Κρήτης) - Κύπρου (τμήμα του Great Sea Interconnector) αποτελεί αντικείμενο του ενεργειακού σχεδιασμού της Κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ Γ.

Παπανδρέου, καθώς τότε σχεδιάσθηκε, αποφασίσθηκε και εν συνεχεία συμπεριλήφθηκε στα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος (Projects of Common Interest -PCI) της ΕΕ, λαμβάνοντας εν τέλει ευρωπαϊκή χρηματοδότηση ύψους 657 εκ. ευρώ. Έκτοτε, το έργο εκκρεμεί και έχει καθυστερήσει η υλοποίησή του, με ευθύνη των επόμενων Κυβερνήσεων (2015-2025). Πρόκειται για ένα στρατηγικής γεωπολιτικής σημασίας έργο για την Ελλάδα, την Κύπρο, αλλά και για όλη την Ε.Ε., καθώς κατατείνει στη διασύνδεση της Κυπριακής Δημοκρατίας με το ηλεκτρικό σύστημα της Ευρώπης, στη συμμετοχή της χώρας μας στον διάδρομο μεταφοράς καθαρής ενέργειας μεταξύ ηπειρωτικής Ευρώπης και Μέσης Ανατολής και, προφανώς, στην εμπέδωση των κυριαρχικών δικαιωμάτων εντός Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης Ελλάδας και Κύπρου στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Ωστόσο, οι συστηματικές και επίμονες αντιδράσεις της Τουρκίας στην προοπτική υλοποίησης του έργου δεν εξαντλούνται πλέον σε ρηματικό επίπεδο, αλλά εκφράζονται με την έμπρακτη παρεμπόδιση των εργασιών πόντισης του υποθαλάσσιου καλωδίου και των συναφών ερευνητικών δραστηριοτήτων της αναδόχου εταιρείας, σε περιοχές που περιλαμβάνονται στα όρια της υφαλοκρηπίδας και της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Ελλάδας. Η σχετική τουρκική προκλητικότητα εκδηλώθηκε με αφετηρία το σοβαρό περιστατικό της Κάσου τον Ιούλιο 2024 και στη συνέχεια την επανάληψη ανάλογων φαινομένων βόρεια της Κρήτης τον Φεβρουάριο 2025.

Παρά την επιχειρούμενη εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων και σε προφανή αντίθεση προς την από Δεκεμβρίου 2023 «Διακήρυξη των Αθηνών» και το δόγμα των «ήρεμων νερών», η Τουρκία προβάλλει συστηματικά και έμπρακτα αξιώσεις που απορρέουν από το παράνομο και ανεφάρμοστο Μνημόνιο Οριοθέτησης Θαλάσσιων Ζωνών, που υπέγραψε η Τουρκία με την προσωρινή «Κυβέρνηση Εθνικής Συμφωνίας» της Λιβύης, τον Νοέμβριο 2019. Η επίκληση και απόπειρα επί του πεδίου εφαρμογής του παράνομου τουρκολιβυκού μνημονίου και μάλιστα από τις Ένοπλες Δυνάμεις της γειτονικής χώρας συνιστά αναβάθμιση της αμφισβήτησης από την Τουρκία των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και δη στο πλαίσιο ενός τεχνικού έργου κοινού ενδιαφέροντος για την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ.

Στις 7 Μαρτίου 2025, στο πλαίσιο της συζήτησης της πρότασης δυσπιστίας κατά της Κυβέρνησης, ο Πρωθυπουργός κ. Κ. Μητσοτάκης, απαντώντας, από το βήμα της Βουλής, σε συναφείς ερωτήσεις του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Ν. Ανδρουλάκη, για την πορεία και την προοπτική του έργου, αφού πρώτα προσπάθησε να υποβαθμίσει το ζήτημα, παρέπεμψε αορίστως σε πρόσφατο δελτίο Τύπου της κατασκευάστριας εταιρείας. Το τελευταίο, ωστόσο, δεν προσφέρει κανενός είδους απάντηση και δεν διασκεδάζει τις εύλογες ανησυχίες, καθώς η γαλλική εταιρεία, ούτε λίγο ούτε πολύ, δηλώνει την -αυτονόητη- ετοιμότητα και πρόθεσή της για υλοποίηση του έργου, χωρίς να παρέχει οποιαδήποτε διευκρίνιση ως προς την τρέχουσα κατάσταση, την πορεία και τα χρονοδιαγράμματα αυτού.

Την ίδια ώρα πληθαίνουν οι έγκυρες φωνές που επιβεβαιώνουν ανησυχητικά συμπεράσματα, με τελευταία εκείνη του Καθηγητή Διεθνούς Δικαίου και πρώην Υφυπουργού Εξωτερικών κ. Χ. Ροζάκη, ο οποίος, επιβεβαίωσε ρητώς προ δύο ημερών ότι η Ελλάδα «απεμπόλησε κυριαρχικό της δικαίωμα», υπάγοντας νόμιμες ενέργειές της στον έλεγχο και την άδεια της Τουρκίας.

Επισημαίνεται ότι ήδη από τον Ιούλιο 2024, το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής με ανακοινώσεις του ζήτησε ενημέρωση και απαντήσεις στα σοβαρά ερωτήματα για ουσιαστική διακοπή των εργασιών στα ανοικτά της Κάσου, ενώ οι τρεις ευρωβουλευτές του Κινήματος απέστειλαν επιστολή στον τότε Ύπατο Εκπρόσωπο για την Εξωτερική Πολιτική της ΕΕ, ζητώντας τη συνδρομή της ΕΕ στο ζήτημα. Εξ άλλου, μετά τη διακοπή πληρωμών του Μαρτίου 2025, ο ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής Γιάννης Μανιάτης υπέβαλε ερώτηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχέση με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το έργο και με τις ενέργειες στις οποίες η ΕΕ σκοπεύει να προχωρήσει για την υλοποίησή του.

Οι απαντήσεις που δεν δίνονται και οι αόριστες υπεκφυγές συντηρούν την εικόνα επισφάλειας για την προοπτική ολοκλήρωσης ενός κομβικού έργου ύψιστης γεωπολιτικής και ενεργειακής σπουδαιότητας και εντείνουν την ανησυχία σε ό,τι αφορά στην πρόθεση της χώρας μας να ασκήσει ανεμπόδιστα τα κυριαρχικά της δικαιώματα, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας.

Για τους ως άνω λόγους, ερωτάσθε κ.κ. Υπουργοί:

1. Για ποιον λόγο φέρεται ότι αναβλήθηκε -με ουσιώδη κίνδυνο ματαίωσης- η υλοποίηση ενός έργου κρίσιμου για την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης και με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση της ΕΕ;
2. Πότε θα επανεκκινήσουν οι εργασίες πόντισης του καλωδίου, οι συναφείς ερευνητικές δραστηριότητες και εν γένει η υλοποίηση του έργου; Απαιτούνται άλλες διατυπώσεις, γνωστοποιήσεις, αδειοδοτήσεις προς την ανάδοχο εταιρεία από την Ελλάδα ή από τρίτες χώρες στην περιοχή;
3. Προτίθεται η Κυβέρνηση να θέσει -ως όφειλε- σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το ζήτημα της ανεμπόδιστης υλοποίησης και προσήκουσας ολοκλήρωσης του ως άνω Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος, ζητώντας τη συνδρομή της ΕΕ για την προάσπιση των συμφερόντων δύο κρατών - μελών στην περιοχή -Ελλάδας και Κύπρου- και την υπεράσπιση της ασφάλειας και ειρήνης στην Ανατολική Μεσόγειο;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Δημήτριος Μάντζος

Φραγκίσκος Παρασύρης